

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

BARCELONA, 10 DE MAIG DE 1912

Núm. 1741 — ANY XXXIV

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims — Atrassats: 20

LA PRIMAVERA

Quadro de Boticelli.

Jocs Florals

En el Palau
de la Musica
tingué, enguany, lyoc
la phesta típica
dels Jocs Florals
que—jaí, Déu!—ja's migren.

Versos e rams,
dònes boniques,
perfums e sol,
e flocs e cintes...
e el senyò Olyer,

el batlye dringa
e emmudeix tot
egual que a missa.
El doctor Vogel,
persona fina
que descendeix
de les valkyries,
nét d'en Bismarck
e cervesista,
lyx son discurs,
que es lyangonissa

e el senyor Bisbe,
tot riu entorn
la poesia.

El Cos d'Adjunts,
seriós, arriba;
congregacions
prenen cadira:
els de la Sang
e els de la *Tripa*,
(o regidors,
com solen dirne).

L'esquelyering

plena de pebre
per lo que pica.

S'obren els plec
e el nom se cita
del que ha guanyat
la «flor de tila»:
Jacme Bofill
e Matas. (¡Pifia!
Vetaquí un nom
gens noucentista,
més hò per amo
d'una botiga
d'aquets que vénen
beta e trenzilla
que per poeta
del present sigle).

Mes com que'l nom
no fa la cria,
deixem de part
aquesta crítica.
Mestre Bofill
du a la Regina
al setial

que li destinen.
Passa, ab pas lleu,
la gaia nina,
que Angel se diu
e no es de fira.
Boca-badat
tot Deu s'hi ficsa,
perquè es gentil
e guapa e fina,
molt elegant,

molt distingida...
(Vaja, que per
mí la voldria,
puix elya'm plau

més que les rimes
que l'han portada
a esser regina).

L'Eduard Girbal
(ja'l coneixiem
de l'any darrer)
pren l'*Englantina*.
¡Pobre Eduardet;
en quatre dies
còm s'ha tornat,
Verge Santíssima!
Se veu que això
de la Poesia
fa sortir pèls
e pelyeringues.

La Viola d'or
enguany vol lyuir-la

en Folc (Manel),
ex-cucutista,
que escorre el bulto
per por de pinyes.

Madona Karr,
que es feminista
e sent amor
per la *vajilla*,
s'endú la copa,
tota tranquila;
e en Carrión
e el senyor Riba
guanyen els premis
que ofert havien
els que mantenen
la Cofradia.

E, finalment,
¡oh cosa iníqua!
la gran patum

que du per firma
Narcís Olyer,
tanca la llista
dels guanyadors,
cobrant la prima

d'en Fasthenrath...

E aquí s'oia
ferma e potent
com una ira,

del sanguinari
e tetric himne
Els Segadors,
la coletilla:
—¡¡¡Bon cop de fals!!!—

E els que ho sentírem
tots a gran chor
hi responíem:
—¡Amen! ¡Amen!—
que vol dir: «Sia».

El clam de l'impotència

Sembla extrany que una festa d'aparicions tan ignocentes y de finalitat tan angelical com es la festa dels «Jocs Florals», porti, sovint, aparellats el desordre y la renúncia, pecats que acaben sempre pera mostrar les dues grans llagues del nostre patriotisme de safreig: la desunió de la «Lliga» y el deslligament de l'«Unió».

La protesta dels reconsagrats davant la redacció de *La Veu de Catalunya*, ab motiu de la celebració dels Jocs y contra'l comportament dels regionalistes en una recent qüestió periodística, va esser, diumenge a la tarda, d'aquelles que fan època, constituint el tema de totes les conversacions en els centres y casinets polítics de Barcelona.

Com que ja se la temien, com que ja's veien venir al damunt la pedregada, dels redactors dels diaris de les Dretes no se'n cantava gall ni gallina al carrer d'Escudellers: l'un,

com a ferm catalanista, havia fugit a... Castellar del Vallès; l'altre s'havia amagat a la carbonera... L'Agulló ja's trobava de cara a un segon 25 de Novembre...

¡Quins moments d'ansietat y de patir, valga'ns Sant Jordi! Allò semblava una escena del *Grand Guignol*. A dintre, tot eren oracions a Sant Antoni, ais de dolor, gemecs d'angunia, vèus de prudència y despedides a la família; a fóra, tot imprecacions, llampecs d'odi y venjatiu anatemes.

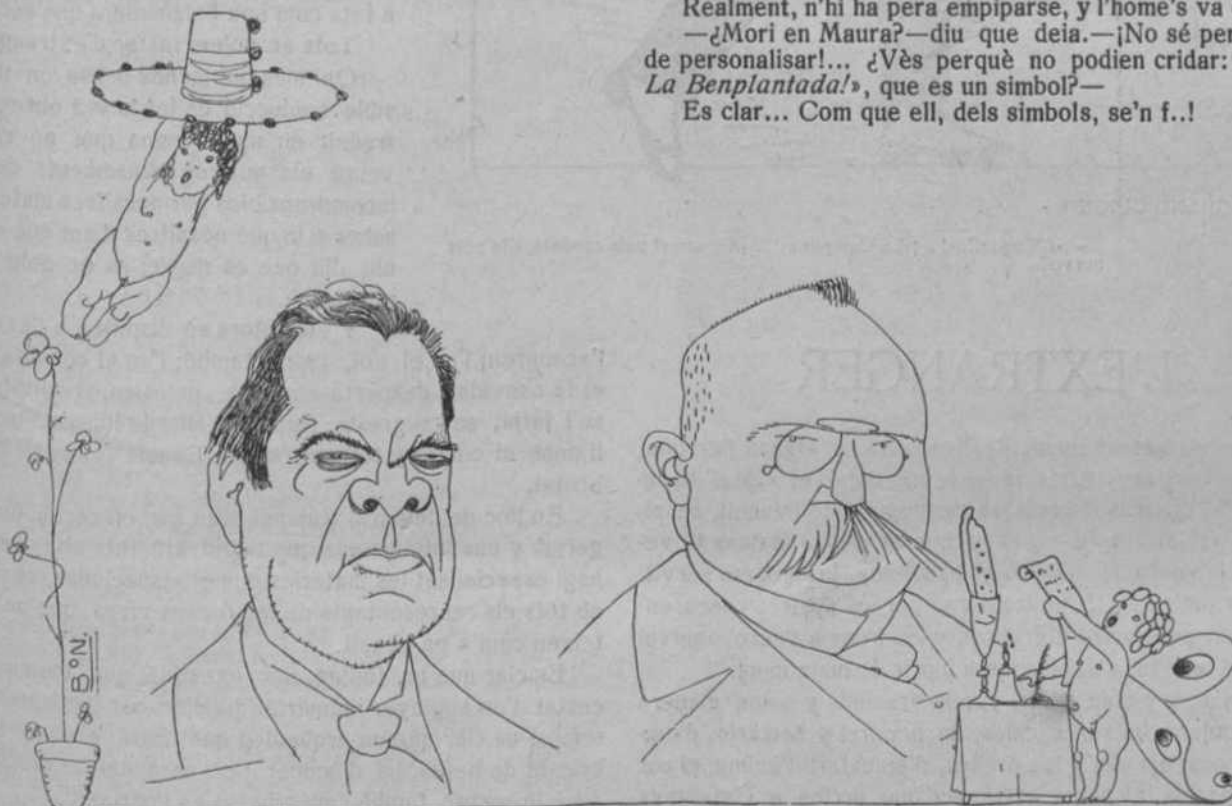
¡Les furies dominant a la perdueta acorralada!
—¡Mori això! ¡Mori allò!... ¡Mori lo de més enllà!—se sentia. Y, entre mitg de les *indirectes* y dels cops de roc, a cada instant s'alsava potent, vigorós, formidable, l'estribillo de guerra: «¡Bon cop de fals!».

—¿Sents?... ¿sents?...—diu que deia en Pol an en Cambó. Però an en Cambó lo que més el va afectar no serien, segurament, les estrofes del cant d'*Els Segadors*, l'himne funerari, el clam de l'impotència, sinó un crit estentori, sèc, virulent, que va sentirse desde la Plassa Reial y que degué repercutir a la *Puerta del Sol*. Ens referim al crit de «¡Mori en Maura!». Aquet no, que no'l degué poder pair el diputat per Castelltersol.

Realment, n'hi ha pera empiparse, y l'home's va empipar.
—¿Mori en Maura?—diu que deia.—¡No sé perquè han de personalisar!... ¿Vès perquè no podien cridar: «¡Abaix La Benplantada!»», que es un símbol?—

Es clar... Com que ell, dels símbols, se'n f...!

TIP

HOSTES VINGUEREN

RUBEN DARIO
(Il·lustre poeta americà.)

EBERHARD VOGEL
(Eminent filòleg alemany.)

AL «GRAND GUIGNOL»

—¡L'Esquella!... ¡La Campana!... ¡Aiguanaf pels espants, tita pels nervis!...

L'EXTRANGER

Si un dia, lectors meus, desitgeu mal a alguna persona, no li digueu pas «¡Aixís te reventessis!», ni «¡Mal llamp t'esberli!», ni «¡Els dimonis se t'enduguin!»; digueuli, senzillament: «¡Catalanofil siguis y honrat pels catalans te vegis!». Si la vostra maledicció es escoltada, ja quedarà servit.

Esser amic nostre, interessarse per les nostres coses, especialment per nostra literatura, y venirnos a veure, equival a jugar-se la vida, a exposarse a morir de mala mort.

¡Quin suar y quin patir, y quin trasbals y quina manera de ferli pujar y baixar escales, de pendrel y deixar-lo, d'omplirli la boca, els ulls y les orelles, d'embafarli l'ànima, el cor y l'intel·ligència, al pobre extranger que arriba a Catalunya ab honrades intencions! Ell prou voldria estudiarnos, però no li deixem estudiar res.

«Miri la nostra arquitectura, contempli el nostre art, visiti

les nostres maravelles, escolti la nostra música, tasti la nostra escudella, begui a galet, pugi pels cims, baixi pels fossos, y entórnis en aviat, pera escriure algun article ditirambic en alguna publicació del seu país». Són cent vèus que li criden l'atenció a l'hora; són cent dits que li signen les coses; són cent voluntats que'l sugestionen. No es pas un bany de nostra cultura lo que s'emporta el foraster: es una capa de galvanoplastia catalanesca que'l deixa emborniat, si per cas no'l mata. Tenim trenta mil maneres d'atentar a la seva vida. Si escapa a les indigestions de tants banquets, el pugem a Vallvidrera, pera que arplegui una pulmonia; si escapa a la pulmonia, el portem a l'Ateneu; si allí no s'hi queda, li anem a ensenyar la *pedrera* d'en Gaudí... ¡Què sé jo! Resten encara les abressades, els discursos, els intervis, les recepcions ab lectures de poesies y veinatges de poetes.

¡Pobre extranger! Quant de més lluny sigui, més resistència li cal. Un francès, un italià, un portuguès, poden encara sobreviure. En tenim sovint y no'n fem tant cas. Però un alemany, un anglès, un nord-americà o un eslau, que s'interessi per nosaltres, es home perdut.

Un extranger d'aquesta mena ens atrau a tots com una lleminadura que escasseja.

Tots en volem tastar d'extranger.

Qui més qui menos pensa en una possible traducció de les seves obres. Esser traduït en una llengua que no entenem, veure els nostres pensaments devinguts incomprendibles per nosaltres mateixos, no saber si lo que nosaltres diem que es blanc allí diu que es negre, es un goig gairebé ultraterrè.

Y els autors se disputen a l'extranger, l'acaparen; l'un el vol, l'altre també; l'un el convida, l'altre el fa convidar; desperta enveges, gelosies, rivalitats, odís; se'l jutja, se'l segresta; tothom li allarga llibres, tothom se li posa al costat y tothom l'adula. Es una competència fera, brutal.

En lloc de deixar-lo tranquil pera que ell cerqui un esperit germà y una intel·ligència que tingui afinitats ab la seva, que hagi especializat les matèries que ell especialisa, se l'encara ab tots els representants de les *forses vives*, que se'l reparteixen com a pa beneït.

Es clar que un filòleg, per exemple, que banqueteja al costat d'un enginyer industrial, ha d'acabar per enraonar del temps; es clar que un arqueòleg que tingui per veí a un fabricant de betes, ha d'acabar per enraonar de modes; mes, ¿què importa?, també l'aborriment es instructiu.

Ni que'l foraster desconegui la nostra parla, ni que'l nostre paísà desconegui la del foraster, són obstacles pera deixar d'esser importú. ¡Hi ha tantes maneres de donarse

a conèixer! Jo us en vull dir una, per demés enginyosa. Se tractava d'una auto-presentació. L'home no sabia com fer sapiguer a l'extranger qui era ni lo que representava, car desconeixia la llengua de l'hoste. Mes heusaquí que agafa un *periodic* y, cercant una gasetilla ont se donava compte de la constitució d'una societat filantròpica, signa ab el dit el seu nom imprès, afegint unes admirables paraules: «aquest es un servidor».

No hi ha manera d'escapar a l'obsequiositat un poc provinciana dels nostres homes.

Jo he escrit aquestes ratlles pensant especialment en un ilustre alemany que aquets dies *calvarieja* per Barcelona.

Es un doctor acostumat a la pau domèstica, que no té fills y estima els boscos del seu país. ¡Còm deu trobarse, pobre senyor!

Jo no m'explico còm, coneguentnos, ha tornat. L'altra vegada que sigui a Barcelona va esser víctima d'un intent de rapte. El raptor era un metge vegetarià. Va emmenarse'l dins una tartana per llocs ferestecs y la tartana va volcar.

Males llengues diuen si a la Bonanova existeix un *ex-voto* commemoratiu de la tragedia.

La tartana es volcada al mitg del camí y ells dos *evaqüen* la cervesa beguda abans de la marxa—mida única pera aturar les males conseqüències dels espants—de cara a un marge.

El meu respecte pel venerable hoste no'm permet descobrir altres terribles atentats que ab ell se cometeren. Dels que s'han comès enguany, fentlo presidir els Jocs Florals, jo no puc parlarne. Lo cert es que l'admiro y el planyo.

P. BERTRANA

UN HÈROE

No sabem còm se diu, però tant se val. No per això deixa de ser un hèroe tan hèroe com puguin serho els més famosos y acreditats de que'ns parlen les histories.

Un passatger del *Titanic* que, de retorn a París, ha explicat en un diari, ab tota mena de detalls, l'espantosa catàstrofe, ens l'ha fet conèixer.

¿Volen sentir-la la relació d'aquet passatger?

Val la pena de ser saborejada lletra per lletra.

—Aquet vespre—diu el cronista del terrible naufragi—dos o tres amics ens havíem reunit en el *café* francès, que era, com no ignora ningú, una de les més luxoses dependències del magnífic trasatlàntic.

El *café* estava organitzat de la mateixa manera que qual-sevol establiment públic. Hi entraven els passatgers que volien, demanaven lo que tenien per convenient, pagaven al cambrer que'ls servia, y llestos.

No sabent en què passar el temps, després de beure unes copetes, varem posarnos a jugar a cartes.

Haviem ja fet unes quantes partides de *bridge*, quan, a les onze y trentatres minuts, varem sentir que'l barco topava ab alguna cosa, però tan suaument, que les copes que hi havia sobre la nostra taula ni sisquera's varen moure.

—¿Què passa?—va preguntar un de nosaltres.

Segurament no passava res. No obstant, més per curiositat que per por, tots tres varem aixecarnos y, l'un darrera l'altre, varem sortir a coberta.

Potser no que no passava res, però la veritat era que'l

ARTISTES ITALIANS

BELLA ESTARACE, en una de ses grans creacions.

ALFRED SAINATI, director de la companyia «Grand Guignol».

barco, fins aquell moment tan pla y tan segur, s'inclinava cap a la dreta, per la part de proa.

—Estiguin tranquils—deien els oficials:—Lo millor que poden fer es anarse'n a dormir.

Y el barco seguia decantantse més y més.

Extranyat de lo que observava y no comprenia, va acudir-se'm l'idea de buscar al capità.

El veig que pren l'escala que condueix als pisos inferiors. El segueixo uns moments, però, repensantme, me'n torno al pont alt, esperant que mister Smith pugi.

En efecte: al poc rato el capità apareix, palid com un cadavre—jell, que habitualment solia estar tan vermell!—y dirigintse a les trenta o quaranta persones que hi havia al pont, se treu la gorra y ens diu:

—Senyores y senyors: ens en anem a fons. Per consegüent, vagin als seus camarots, pòsinse el salvavides y ¡que Déu ens ajudi!

Renuncio a explicar l'efecte que aquella declaració va causar. La visió de la mort, fins llavors ni somniada, va presentarse'ns de cop, clara y precisa. El barco s'enfonsava, la nit era gelada y fosca com una gola de llop, erem a bordo més de dos mil persones... ¿Còm podiem salvarnos, abandonats en aquella immensitat tenebrosa?...

Tothom, pensant cada hu ab ell y ab ningú més, va posarse a correr, sense saber del cert aont anava. Els uns buscaven les escales del pont superior; els altres entraven y sortien dels camarots, ab els ulls extraordinariament oberts y els brassos penjant, immobils; aquí demanaven salvavides; allà pugnaven pera saltar als bots que s'anaven arriant.

Per tot arreu se sentien crits y vèus contradictories.—¡Les dones, primer!—¡Que no passi ningú!—¡Tothom amunt!—¡Tothom avall!—¡No serà res!—¡Estem perduts!...

De sobte, en mitg d'aquella confusió dantesca, darreres extremitats d'un món que les ones van a engolirse, apareix un home d'uns vinticinc anys que, corrent d'aquí per allà,

sembla examinar un a un als passatgers que'ns trobem reunits al pont.

—¿Què deu buscar aquet jove?—penso jo, intrigat per aquella agitació extranya.

¡Ah!... Aviat vaig compendreho. Cabalment a qui estava buscant era a mi y als meus companys de *bridge*.

Aquell home era el mossò del cafè francès que, ab exquisida cortesia, venia a recordarnos... ¡que'ns en haviem anat sense pagar el gasto!...

La relació del passatger va seguint; però tot lo que ara ve, a nosaltres, ja no'ns interessa. Hem conegut al *hèroe*, y ab això'n tenim prou.

Per les seves proporcions jamai vistes, al trasatlantic de la *White Star* li deien el *Titanic*.

El nom està molt ben posat. Però, després de lo que acabem d'explicar, ¿no resulta mil vegades més titanic que'l famós barco el gest inconcebible d'aquet cambrer, descendent, a bon segur, dels hèroes de la vella Esparta?

Perquè, miri's pel cantó que's vulgui, se necessita tenir un cor de gegant pera, en els moments en que un vapor està enfonsantse, anar a empendre a uns passatgers que's troben a dos dits de la mort y dirlosi, després de la corresponent reverencia:

—Senyors: ¿ja pensen ab els set francs y mitg que han quedat a deure al cafè?

A. MARCH

LA VIRTUT RECOMPENSADA

—¡Pobret! ¿Tan menut y ja es curt de vista?
—No... Es que, quan fa bonat durant una setmana, el diumenge li deixo portar ulleres.

II GLORIA ALS QUE CAUEN!!

Diu que en Vedrines, l'admirable home-aucell que més amplement ha estès les ales per l'aire, quan va veure que an el llit de mort li donaven la llegió d'honor, va dir: «No es pas aquet cop que me l'havien d'haver donada».

Tenia raó en Vedrines. No es pas aquet cop que havien de donarli.

Mentres anava amunt y sempre amunt, mentres com una au gegantina atravessava boires y nuvols y espantava als condors y a les àligues, mentres s'anava enlairant, no'l condecorava ningú; el jorn que de doscents metres va baixar com una sageta y's va esberlar el cap en un penyal, el jorn que... va caure... van enlairarlo.

An el nostre gran Verdaguer li va passar lo mateix. Mentres pujava ab les obres y feia Atlàntides y Cants mistics, no passava ni un sol jorn que no li unglegessin el cor; el jorn que s'estava morint li varen donar la gran creu.

Y va dir:

—¿Encara més creus?—

¡Y varen donarli perquè... se moria!

CONCURS HIPIC

El president d'honor, don Enric Prat de la Riba.

Se'n podrien citar molts exemples, d'homes y sants, que mentres s'enlairen no hi ha ningú que s'enrecordi, o bé es que s'enrecorden massa, y que aixís que canen... els aixequen; l'humanitat es feta d'un modo que li agrada cullir... als caiguts... ¡y potser per això els ajuda a caure!

El que puja no té simpaties. Primer perquè a l'anar amunt fa un xic de nosa als que són avall; després perquè, com més enlaire són, més petits els van veient, y per fi, si tant y tant pugen, an els pobres que som a baix ja no'ns hi arriba la vista.

Per això dèu ésser, que pera ésser ben vist no hi ha com rompre l'enteniment, o morir-se, que es rompresho tot.

¡Es tan bell el poguer compadir y compadits poguer penyorar!

¡Ja ha tingut raó en Vedrines!

¡El que vulgui tenir honors, o que's rompi el cap o bé que no'n tingui!

XARAU

Parlen els facultatius...

La conferencia donada per l'Antich ha vingut a augmentar el mar de fondo que d'un temps an aquesta banda's nota en el camp lerrouxista.

La paraula de l'Antich es de les més autorisades. Es la d'un radical conseqüent, treballador y entusiasta. La d'un lerrouxista, que té, además, assolida un forta reputació de lleal y d'intelligent; títuls que en el moment del seu ingrès en el partit posà al servei de la causa.

A l'Antich se'l considera, sobre tot, com un militant desinteressat; un dels pocs soldats de primera fila que no demanen res ni aspiren a ésser res; circumstància, aquesta, que en un conglomerat de pidolaires y envejosos, com ho es el partit nomenat radical, no deixa de constituir un merit y no dels més petits.

Per espai d'uns anys, ha vingut l'Antich treballant ab una bona fè y un entusiasme del que no n'hi ha gaires exemples.

Multiplà les seves forces anant y venint de l'un a l'altre Centre, parlant en tots de ciencia, d'art, de religió, de literatura, de cultura en general.

L'Antich estava convensut, interiorment, de que instruint el poble, predicant idealismes, portantlo al terreno de les idees, lluny de fer mal a ningú, havia d'ésser la seva tasca impersonal estimada com cosa meritoria, digna del major aplaudiment.

Sols que no sabia l'Antich ab qui's jugava els quartos. Acostumat a jutjar dels homes y de les coses desde'l punt de vista

del seu romantic idealisme, no creia que pogués haverhi qui sentís enveja de la reputació i la preponderància que, poc a poc, a força d'estudis i d'esforsos, sense posar el pensament i l'intenció en ulteriors i baixos fins, havia arribat a conquistar-se.

L'Antich, que tant ha llegit y ha meditat, que parla de lo diví y de lo humà ab la mateixa suficiència y la mateixa facilitat ab que discuteix una estocada del Pastor, una vara del Zurito o un parell clavat pel *Peplín de Valencia*, ignorava que hi ha al carrer del Peu de la Creu un *gabinet negre*, una especie de convenció, que té per única feina fer la traveta y promoure la caiguda del desgraciat que, en comptes de cotisar una representació o ajudar als governs monarquics, fia al seu valer y a l'esfors personal l'enlairarse dos travessos de dit per damunt les mitjanies disfressades de plana major.

Tampoc sabia l'Antich que aquet directori *sui generis* tenia en les seves mans els instruments de reclam, que manjava al seu gust.

¿Que l'Antich treballa?... ¿Que escriu?... ¿Que dona conferencies?... ¿Que parla al poble, y aquet l'estima y combrega ab ell?... Doncs, fóra: de l'Antich no se'n resa ni mitja paraula, ni se l'anomena pera res, talment com si fos mort y enterrat políticament. Per damunt d'ell, abans que la seva obra d'instrucció y de propaganda, estan els interessos del *gallego* y el cúmul de baixes passions, les miseries y odis insans que conseqüen als que l'enronden.

**

L'Antich se revolta avui contra l'onada d'escandol y d'immoralitat que plana damunt dels caps dels capitosos del partit. Això de que abans que l'honradesa sigui la disciplina, l'Antich, com tot home de consciència, com tot ciutadà que lluny de menjar de la política viu entregat a l'ideal en cos y ànima, no ho passa. Menos, si han de servir, l'obediència y el cego acatament, pera robar a la descarada.

L'Antich se revolta, igualment, contra la tirania del quefe, que considera antidemocràtica y dictatorial... Aspira també, y com qui no diu res, a que siguin els regidors cridats a la barra, pera degradar y condemnar a separació perpetua als miserables... ¡Una friolera!

S'assegura que dilluns, després de llegir l'extracte que del discurs de l'Antich varen donar els diaris, a més d'un regidor dels efectius y a pocs dels que han deixat d'esserho, va indisposar-selhi el dinar...

**

Surti lo que surti de l'actual aldarull, es lo cert que ha demostrat l'Antich no mossegarse la llengua ni recular davant l'amenaça dels interessats en mantenir l'actual ordre de coses.

L'Antich torna noblement pel bon nom de la seva bandera. Y, com sigui que es la dissidència lo que ara com ara més preocupa als lerrouxistes y més fa parlar a la gent, l'Antich, l'Antich, l'Antich, com qui no diu res, a que siguin els regidors cridats a la barra, pera degradar y condemnar a separació perpetua als miserables... ¡Una friolera!

«Si la protesta dels dissidents va contra l'organització y el règim antidemocràtic del lerrouxisme, si es l'expressió d'un anhel depurador de les responsabilitats en que'ls regidors hagin pogut incorrer, si es l'exteriorització de l'afany de que se separin dels seus carrecs als directores de la política local, odiats per tot el partit, trobo—diu—la dissidència noble, digna, justa, convenient.»

Més coses ab menos paraules no poden dirse.

L'Antich, que es metge, ha examinat un malalt y ha complert després el seu dever.

Ha dit la veritat a la família.

BLET

LICEU.—El passat dissabte va donarse, ab l'òpera *Carmen*, la funció de comiat de la senyoreta Supervia, heroïna de la temporada de primavera del Liceu. Allí varen demostrarse les simpaties que en poc temps ha sapigut captarse la jove y gentil paisana, y en el tros de *Norma*, couplets de *Mignon* y *Vora voreta del mar*, d'en Borràs de Palau, que cantà fóra de programa, se li feren ovacions aixordadores. Sense perill d'equivocarnos, estem segurs de que, anys a venir, esperarem a la senyoreta Supervia com una de les primeres cantants mundials.

Diuenge a la nit, ab la carrincloneria de *Il Trovatore*, va despedirse la companyia, aplaudintse sorollosament al tenor Gilcón en el *Matre infelice*... que va tenir que repetir tres vegades. La senyora Boninsegna també siguié aplaudidíssima, y ab ella el mestre Mascheroni.

Y fins a comensament d'hivern, que tres o quatre empresaris se disputen l'organització d'una brillant temporada.

PRINCIPAL.—Intercalat ab les representacions de *Elektra* y pera que, per llei de contrast, llueixin més les dues obres, s'hi han donat algunes representacions de *Tot ha anat bé... es un noi*. L'abonament a les tres sessions que sobre «El geni de la comedia» organisa en Gual, diuen que comensa a esser nodrit, cosa que convindria moltíssim, puig de lo contrari els castellans hauran demostrat tenir més curiositat y més gust per les coses de teatre que nosaltres.

CATALUNYA.—*El gran Aleix*, dos actes d'en Joan Puig y Ferrer, es una obra vibrant, de sucosa argumentació, en la qual cada personatge hi viu el seu drama ab ferma intensitat. Si la tècnica teatral estigués a l'altura de la concepció, que es sòlida, dels caràcters, admirablement dibuixats y fins del diàleg, ple de vida y molt típic, podríem atrevirnos a assegurar que la darrera producció d'en Puig es una de les millors que s'han estrenat aquesta temporada.

La tesis del drama, no es que sia de gran novetat, doncs el mateix autor ja l'havia tractada sortosament en el teatre: «la demostració de que'ls pares no són dignes de la paternitat per la sang, sinó per les obres, per l'amor ab que pugen els fills». Però aquet cop en Puig ha entrat ab més valentia en el fons del problema, presentantnos un cas que emociona per la forta plenitud de vida ab que està descrit y per l'acert que ha tingut en la pintura de l'ambient y en la exposició de tipus secundaris, indispensables tots pera l'acció, que es crua y punyent, clara y rectilínia.

Dels dos actes, el més rodó es el primer; l'altre, sense mancarhi sinceritat artística, resulta emboirat y esllanguit. Algunes escenes, com la dels dos germans, són, potser, un xic massa diluïdes. Però aquets insignificants defectes no pesen al costat de la balansada artística que representa l'obra en bloc y que acusa un pensador y un dramaturg tot d'una pessa.

L'execució bastant bona. Les senyores Roldán y Baró molt justes y els senyors Tor, Borràs, Bergés y Capdevila, treballant ab discreció.

NOVEDADES.—Tretze funcions ha anunciat la companyia Sainati-Estarace, y, si el public s'arribés a imaginar lo que valen aquets dos artistes, les tretze funcions constituïrien tretze plens a vessar. El gènere que porten es nou a Barcelona y fins a Espanya. El repertori del *Gran Guignol* italià, com el francès, està format d'una infinitat de quadros emocionants, melodrames condensats, molts d'ells d'assumptes científics y socials. L'acció

LES ATRACCIONS DEL PARK

«Saturno» inaugurant la temporada.

d'aquestes obres acostuma a esser ràpida y vibrant; les escenes, mogudes; l'ambient, ple de misteri. Es el teatre de la por y de l'engunia; es pera'ls paladars estragats, però refinats al mateix temps, y els seus autors no's proposen altra cosa que interessar, commoure, fer posar en tensió continua els nervis de l'espectador.

Entre les produccions d'aquest estil que fins ara'ns porta donades l'admirable companyia que dirigeix el simpatic actor Sainati, mereixen especial menció *L'automa y Orrible sperimento*, originalíssimes mostres del teatre científic, en les quals s'hi armonisen meravellosament la bellesa artística y la tènica concepció; *Passa la ronda*, model de dialègs passionals, sàtira contra l'egoisme humà, y *Lui*, obra d'un brutal realisme que es, potser, la que ha obtingut més exit; obres totes vigoroses, tant pels quadros en sí com per l'excelent interpretació que hi donen els protagonistes y per l'hermosura y precisió dels conjunts.

En Sainati es el de sempre, però millorat, més madur, més ferm y més conscient. Es l'actor ductil y discret que fia en l'estudi y en la sinceritat tot el seu poder davant del public y que sab guanyarse les simpaties de tothom aixís que surt a les taules. Ella, la seva companyia, es una excelent actriu com poques se n'han vist de molts anys a Barcelona. La Bella Estarace es, abans que tot, un temperament nerviós, dominat per una exquisida sensibilitat. Es, com si diguessim, l'Italia Vitaliani dintre de la Mimi Auguglia. Té totes les condicions de gran còmica: clara dicció, precisió en el gest, una veu que's presta a tota mena de modulacions, un rostre y uns ulls que expressen tots els estats d'ànima, y una seguretat, un aplom y un domini de l'escena que l'impossibiliten de desentonar. Y tot això, reunit, fa que'ls personatges que interpreta semblin arrencats de la veritat mateixa, com si les violentes passions que fingeix les visqués naturalment damunt l'escena.

Me sembla que n'hi ha prou ab això pera advertir als esti-

mat llegidors del pas d'aqueixa estrella de veritable llum radiant. Vull dir que'ls que estimen l'art y's preocupen de les notabilitats autèntiques aprofitin l'ocasió y no badin.

PARALEL.—Les *Mujeres vienesas* deuen esser lo que'n diuen els castellans *muy buenas hembras*, ja que tenen la virtut d'omplir cada nit el teatre Nou. Per si les vieneses fossin poc, en Robert ens prepara pera aquesta mateixa setmana *Mademoiselle Nitouche*, obra de la que nostres avis en parlen ab grans entusiasmes.

En el Comic també es una dòna, *La mujer moderna*, que fa anar gent al teatre; però no es extrany, perquè la tal *mujer* es la Pilar Martí, y tots sabem que es de les que encenen les sangs quan arriba la primavera.

A l'Arnau tenia que debutarhi la cèlebre Pastora Imperio, però, com que'l seu marit torejava diumenge a les Arenes, han aplassat son debut pera avui, per por de tenir de presenciar violentes escenes de família.

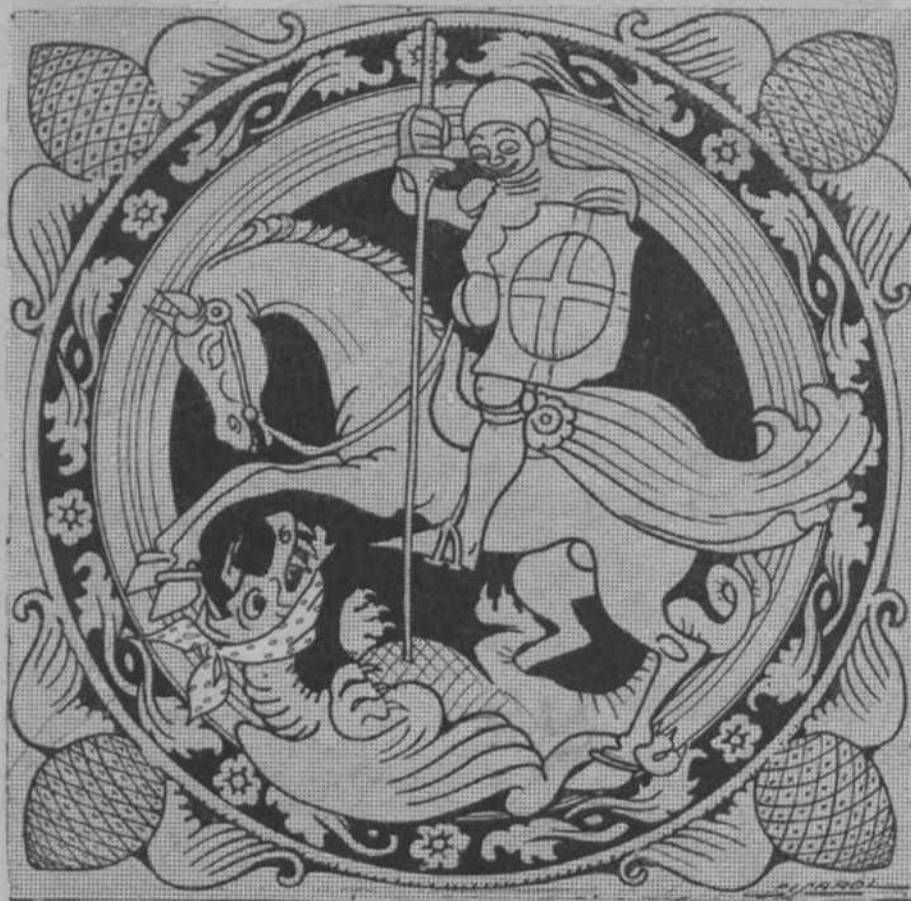
Ciutat, mar y montanya

«¡Barcelona ha oblidat el mar!» criden, de tant en tant, dolorides veus d'alarma. Es ben cert que ha oblidat el mar aquesta ciutat nostra. No l'estima, no'l cerca, no'l contempla. Sols en guaita—y encara no massa—les manses, brutes y tristes aigües del port.

Però l'oblit de Barcelona s'extén també a la montanya. La ciutat no's recorda del seu blau mar ample; però no's recorda gaire més de les seves verdes pinedes altes. Com perduts en l'entrellat dels carrers ciutadans, els barcelonins ab prou feines s'adonen del mar que's belluga als seus peus, de la montanya que brota y floreix al seu capsal. La ciutat els xucla, els reté, els lliga, els agavella, ab monstruos amor egoista. Dels vuit centenars de milers de barcelonins, ¿quantes dotzenes en pugen a les seves montanyes els dies de lleure?

Heus aquí, amics, una gran campanya a fer. Per raons higièniques y morals, per la salut del cos y per la de l'ànima, per l'alegria y la bona sang dels ciutadans de Barcelona, cal treballar pera promoure el descongestionament urbà de la capital catalana. Y no podent fer de Barcelona, per ara y tant, una d'aquelles ciutats-jardins que en Cebrià de Montoliu ens presenta com a exemple, hem de procurar que la gent de la nostra ciutat surti del clos y senti l'amor del mar y de la montanya, de les aigües y dels boscos, dels vents benevolts que corren lliures...

Un amic, que ha residit alguns anys a Alemanya, me contava l'altre dia la atracció que envers la naturalesa senten els alemanys de ciutat. Ells estimen el mar, y els rius, y els camps, y les montanyes. Y, tan prompte com la feina quotidiana els deixa unes quantes hores de lleure, fugen de les aglomeracions urbanes y s'en van a les platges, o s'endinzen en el mar, o segueixen les

LES BODES DE LA DIPUTACIÓ

Sant Jordi:—¿Y doncs, Drac?... ¿Que dus les barres lligades?
El Drac:—Sí, noi. El pet de la bofetada m'ha deixat estabornit.

vores dels rius, o caminen pels corriols del bosc, o van a apagar la sed de l'excursió en les aigües saboroses de les fonts montanyenques.

En les nostres terres de mitjorn la naturalesa es més bella y més esplèndida que en les terres del nord. Aquí els espectacles naturals se'ns ofereixen ab voluptuositats fecondes. Y es tenir aixut el cor, y apagats els ulls, y freda la sang, el no acceptar la luxuriant ofrena. ¿No us fa rabia,

amics, que en els dies diumengers de repòs, mentres el sol brilleja lluminós sobre les montanyes veïnes y l'aigua del mar salta en ones refulgents, hi hagi milers y milers de barcelonins entafurats en casinos, tavernes, cafès, teatres, cinematografs, prostíbuls, barraques y barracons?

Si els nostres ilustres regidors no estessin tan enfeïnats en les petites y xorques lluites, haurien pensat en la necessitat de promoure, ab disposicions oportunes, l'èxode diu-

EL CORO DELS BENPLANTATS

—Ja deus estar enterat de l'ofensa que les patums acaben de fer a la meua Teresa...
—¡Fort! T'està be... ¿Ont s'es vist, un noucentista com tu, tirar llibres als Jocs Florals!...

menger dels barcelonins. Tants tractes y pactes que alguns d'ells han tingut ab les empreses tramviaries y a cap se li ha ocorregut negociar ab aquestes l'establiment de serveis especials en dies de festa, que permetessin anar a les platges y a les montanyes nostres ab breu temps y ab poc cost. Tenint establert un servei de tramvies adequat y organisant en el mar y en el bosc espectacles populars, se formaria una corrent d'excursió y s'arrencarien milers de ciutadans a l'abgecció y a l'engorroniment dels caus malsans y perillous de la urbs.

Potser la situació topogràfica de Barcelona té part en la culpa d'aqueix mal. Barcelona està enclojada. No veu la plana del seu mar; no veu gaire bé la línia de les seves montanyes, que, per altra part, molt sovint tapen les boires. Ha de pujar als terrats pera veure bé la blavor marina y la verdor montanyenca. No se li presenten als ulls; no les té al davant. Y, atrafegada com sol estar, no se n'adona. Y, no adonantsen, les oblida. Té davant dels ulls, en cambi, els anuncis dels teatres, les lluminaries dels cafès y els cartells esborronadors dels cinematògrafs.

¡Barcelonins, feu un cop d'homes! ¡Tireuvos al mar y llenseuvos a la montanya! Es això la vostra salvació corporal y esperitual.

WIFRED

ESQUELLOTS

Hi ha entre'ls orgues de l'Esquerra Catalana, ló mateix en matèria de doctrina que en qüestions de detall, una harmonia que encanta.

Per si ja de temps no n'estessim ben convenguuts, últimament n'hem vist una eloqüentíssima prova.

Sembla que durant el banquet de boda d'un diputat provincial hi hagué un incident desagradable, en el transcurs del qual el senyor Farguell va donar algunes bofetades al senyor Folguera.

Doncs bé; ocupantse d'aquet fet y agafantlo cavallerosament en serio, diu *El Poble Català*:

«Un acte aixís tota persona que tingués un esperit moral mitjanament refinat el condemnaria...»

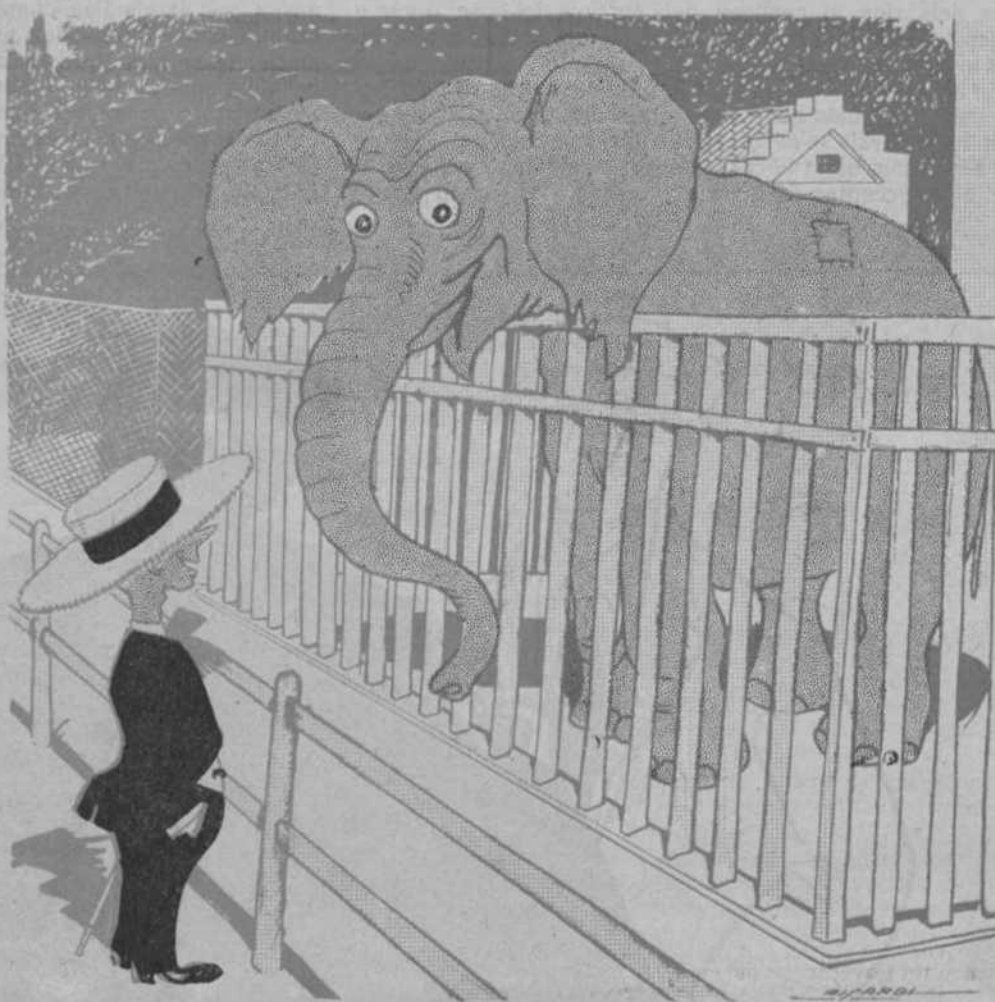
«El senyor Folguera prou sab que té a son costat les simpaties dels qui estimen a Catalunya...»

En cambi, *El Diluvio*, oportú com de costum, se posa al costat del senyor Farguell y, prenent la cosa en broma, té l'humorada de fer veure que algú li ha dit:

«A ese bendito Folguera por lo visto le gustan las chuletas a los postres de un banquete.»

No pot ser, doncs, més evident l'unitat de criteri de l'Esquerra.

Sembla talment un paraigües esbotzat, aont cada branilla se'n va per la seva banda.

L'AVI LLAMINER

—¡Ganga, noi, que comensarem a anar tips!... ¡Ja han sortit els barrats de palla!

DIUMENGE al matí, al sortir de la conferencia donada pel doctor Antich al «Teatro Español», dos republicans de bona fe comentaven la reventada als radicals:

—«Què t'ha semblat l'Antich... company dels lerrouxistes?»

—«Que es un metge que coneix la clientela, y que tantdebò estigui tan encertat en els pronostics com en els diagnostics.»

Va escapar-se, ab el promès, la filla d'un novelista molt llegit pels estudiants de la coronada vila.

El bon pare, al sapiguer la novelesca noticia, darrera del seu honor va correr, tremolant d'ira, y a Granada va atrapar la parella fugitiva.

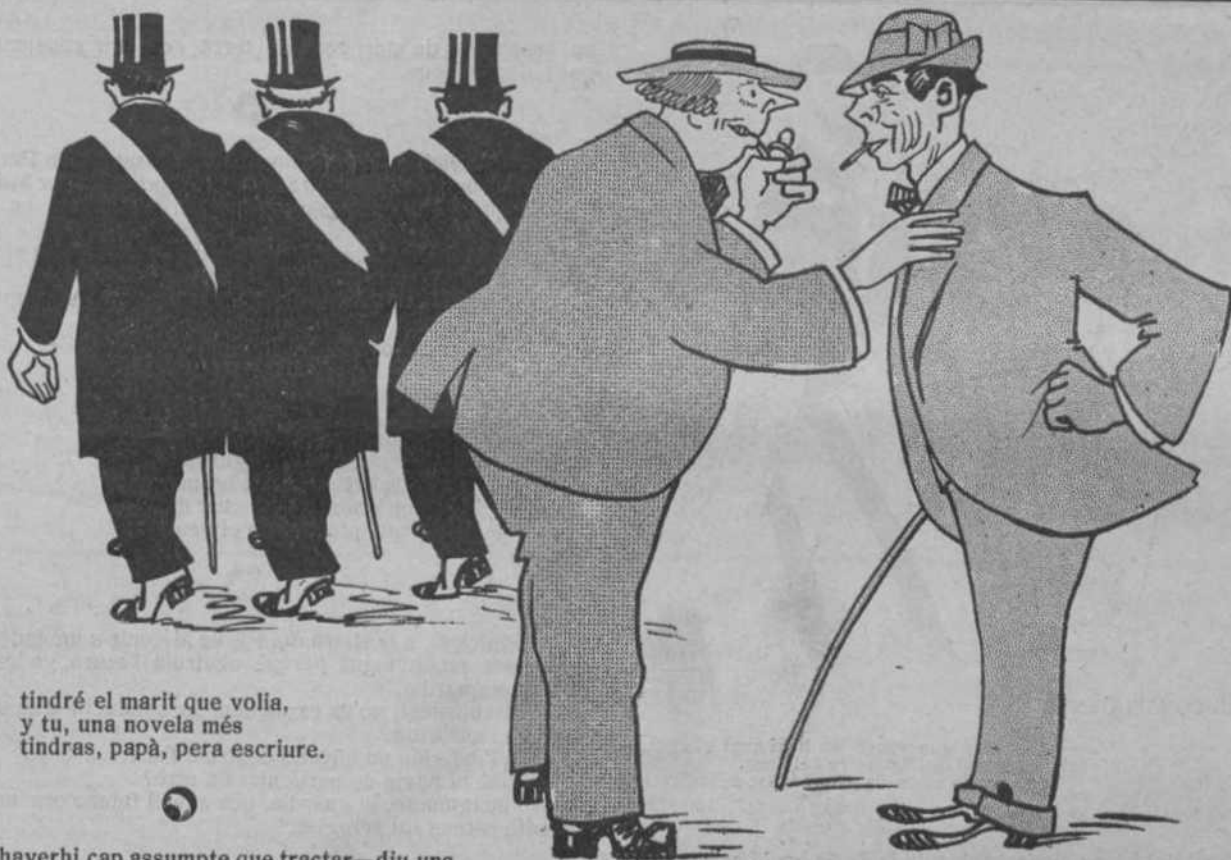
—¡Desventurada! ¿què has fet?— digué, furiós, a sa filla.

Y aquesta, que per lo vist deu ser bastant noucentista, presentant al seu promès suposem que respondria:

—No'ns recriminis, papà...

En tes obres instruïda, sé que tot el mal que hem fet se cura a la vicaria.

D'aquesta manera, jo

tindrè el marit que volia,
y tu, una novela més
tindras, papà, pera escriure.

CADA TERRA FA SA GUERRA

—¿Ha vist aquets apatxes de París quin escandol?
—Sí; els d'allà fan molt soroll, però vaja, que'ls d'altres
llocs, treballant a la callada, ¡deixi'ls anar!

Nosa'tres, ignorants en la materia,
creiem—com ell afirma—
que ha d'esser molt bonic correr pels nuvols,
salvant d'una embranzida
¡cent seixanta kilòmetres per hora!...
¡Ha de sè una delícia
lo que'l gran aviador, el més intrepid,
entusiasmat afirma!...
Lo que ja no ho es tant—y ell deu saberho—
es el rompre's la crisma.

PER no haverhi cap assumpte que tractar—diu una
nota oficiosa procedent de la Casa de la Vila
—aquesta setmana no's reuniran les comissions de
Foment y Governació.

Lo qual ve a significar que aquí, actualment, ja
ho tenim tot governat y fomentat.

O, expressantho en termes més breus, que Bar-
celona es Xauxa.

¿Veritat que ningú ho diria?

EN un grupo de periodistes.

Un d'ells llegeix, en vèu alta, un diari:

«Se ha acordado proceder á la elección parcial por el distrito
de Don Benito.»

En Batlle d'*El Diluvio*, molt extranyat:

—¡Ai!... ¿Que han tret de diputat an en Pérez Galdós?

DURANT els passats mesos de Setembre y Octubre, segons
comptes que acaben de presentarse a l'aprobació del Ajun-
tament, els nostres il·lustres regidors varen gastar en cotxes la
bonica suma de 10.495 pessetes.

O siguin uns 34 duros y mitg *cada dia*.

Trobem que no es gran cosa.

Per una ciutat que *diariament* s'atrasa de 20.000 pessetes,
¿què són 34 duros més o menys?

ESTO se va!

A judici de persones desapassionades, els Jocs Florals
d'enguany han sigut bastant més ensòpidets que'ls altres anys.

Menos mal que, a la mateixa hora, el *Gallo* va fer una «faena
superior» a la plassa de «Las Arenas».

Y váyase lo uno por lo otro.

DECIDIDAMENT, l'Ajuntament de Barcelona no té entranyes.

¿Saben quin'una se n'hi ha ocorregut, ara?

Nada menos que vol obligar als amos d'automobil a que,
com tots els demés ciutadans que tenen algun veícol, paguin
l'impost municipal que'ls correspon per concepte de número.

Per fortuna els directors del «Real Automóvil Club» no són
mancos, y, per la ploma del seu secretari, han aconsellat als au-
tomobilistes que no paguin, doncs, segons ells, l'acord municipal
no pot obeir a altre fi que al de molestarlos ab *trabas injus-
tas*...

¡Molt ben dit!

¿Aont s'ha vist això de fer pagar impostos a uns pobres se-
nyors que tant contribueixen a amenisar la vida de la ciutat,
aixordantnos ab els seus sorolls, empudegantnos ab els fums de
les seves màquines y trossejant, graciosament, cada vintiquatre
hores, un parell de tranzeunts?...

No; els automobils no han de satisfer cap dret.

Els que han de satisferlo, en tot cas, són els burros.

Els burros barcelonins que tenen la patxorra d'aguantar an
aquets tranquilassos que, després de negarse a pagar el número
a Cà la Ciutat, els el prenen a la via pública.

VOLÁ ab velocitat es agradable
—assegura en Vedrines.—

ELS CONSEQÜENTS

—Es extrany que vostè no hagi anat a l'inauguració del Canal de l'Esquerra del Ebre.
—Senyora, no ho es d'extrany... Soc de la Dreta!

EL Circol del Liceu, organitzador de la festa benèfica projectada al Tibidabo, ha enviat un delegat al Rif ab la missió de contractar uns quants moros autèntics.

Ben tontos.

¿Pera moros, haver d'anar tan lluny?

¡Tants que'n trobarien a la Plassa de Sant Jaume, si bé'ls busquessin!

PER divergències sorgides ab els comerciants de Fransa que, de molts anys, a Noruega les conserves exportaven, diu que'l poble del gran lben se troba sense tomatecs, comensant a escassejarli també l'oli per les llanties. Y oficialment s'assegura que, si el negoci's treballa per les cases productores d'aquets articles a Espanya, el nou mercat de Noruega podrem surtirlo nosaltres, y, en justa correspondència als seus envios de drames, dels dos referits productes n'hi enviarem algunes lates.

QUE n'es de mentidera la premsa!

¡No havia arribat a feros creure que'l barco més gros del món era el famós *Titanic* enfonzat a mitjos del passat Abril a la vora de Terranova!...

Ara s'ha desovert que aquella supremacia era un infundi.

Més, molt més gros que'l *Titanic* es un altre vapor, de nom ignorat, però de quals extraordinaries proporcions pot judicar-se pel següent telegrama que publica un diari local:

«*Las Palmas*.—Ha llegado de Inglaterra el primer vapor carbonero, conduciendo 75.000 toneladas de carbón.»

¿Eh?... Un sol barco, y 75.000 toneladas.

¿Que això no pot ser?

¡Vaia! Ho diu el diari d'en *Tarugata*.

Y ja saben vostès que quan aquet confrare diu una cosa, tant

en assumptes de mar, com de terra, com de consums, ja s'hi pot pujar de peus.

ELS conservadors barcelonins han exposat a cà'n Parés un retrat de don Antoni Maura, obra del pintor senyor Montserrat. Diem que l'han exposat y prenguin la paraula en el sentit que vulguin.

Perquè... ¡Déu n'hi dó de lo *exposat* que està el retrat de l'ilustre mallorquí en un lloc public!

La Lliga del Bon Mot se'n ressentirà, perquè, creguin que es una temptació...

¡Li'n diuen de totes!

L'origen de l'art cubista se sab ben segur que's deu a un artista, molt bromista, que era manco y curt de vista y que pintava ab el peu.

UN municipal, a la Riera del Pi, va detenir a un individu que, al ser reconvingut perquè obstruïa l'acera, va insolentarse contra el guardià.

Veritablement, no'ns expliquem la conducta d'aquet dependent de l'autoritat.

Que l'individu en qüestió obstruïa l'acera...

¿Y què hi havia de particular en això?

Ab imaginar-se, el guardià, que aquell fulano era una tauleta de cafè estava tot arreglat.

TERMINADA la festa dels Jocs Florals en el Palau de la Música Catalana, la comitiva va dirigir-se al Park, ab l'objecte d'inaugurar el petit monument que Barcelona dedica a l'immortal valencià Teodor Llorente.

El monument, que es senzillíssim y consisteix solament en una elegant columna de pedra y un bust, obra del celebrat escultor Eusebi Arnau, ha sigut aixecat vora el *lago*, a la banda esquerra.

L'acte d'inauguració fou molt lluit y en ell hi prengueren part, además de l'element oficial, unes quantes mils persones desitjoses de fer homenatge a la memoria del gran poeta.

No està mal aquet dato pera l'història.

Que'ls homes de l'avenir sàpiguen que en temps de regidors desaprensus hi havia encara algú que sabia honorar degudament la Poesia.

BONA l'hem feta!

Està pera publicar-se una *Gramàtica catalana* escrita per en Pompeu Fabra.

Segons explica un periodich, l'obra del distingit filòleg valdrà un duro y tindrà unes cinc-centes planes.

¿Sí?... Doncs, no'n parlem més.

Sense temor d'equivocarnos, ja desde ara ens atrevim a pronosticar lo que ha de succeirli a la tal gramàtica.

Com que valdrà un duro, els seus compradors seran molt escassos.

Y, com que tindrà cinc-centes planes, dels pocs que la comprin no la llegirà ningú.

UN mal pagador acaba d'heredar una gran fortuna.

El seu sastre, a l'enterarse'n, li diu:

—Per què no'm salda el compte, ara que disposa de diners?

—Molt senzill—respon ell.—Perquè detesto la vanitat. No voldria que fos dit que les riqueses adquirides m'han fet variar de costums.

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

OBRA NUEVA — ACABA DE PUBLICARSE

LO QUE VI EN LA GUERRA

DIARIO DE UN SOLDADO

FOR
EUGENIO NOEL

Un tomo en 4.º, lujosamente editado: Ptas. 3

COLECCIÓN DIAMANTE (edición López)

Van publicados:

1. R. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie.
2. — Doloras, 2.ª serie.
3. — Humoradas y cantares.
4. — Pequeños poemas, 1.ª serie
5. — Pequeños poemas, 2.ª serie
6. — Pequeños poemas, 3.ª serie
7. — Colón, poema.
8. — Drama Universal, poema, primer tomo.
9. — Drama Universal, poema, segundo tomo.
10. — El Licenciado Torralba.
11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie
12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie
13. — E. Pérez Escribá. Fortuna.
14. — A. Lasso de la Vega. Rayos de luz
15. — F. Urrecha. Siguiendo al muerto.
16. — A. Pérez Nieva. Los humildes.
17. — S. Rueda. El gusano de luz.
18. — S. Deigado. Lluvia menuda.
19. — O. Frontaura. Gente de Madrid.
20. — Miguel Melgosa. Un viaje a los infiernos.
21. — A. Sánchez Pérez. Botones de muestra.
22. — J. M. Matheu. ¡Rataplan!
23. — T. Guerrero. Gritos del alma.
24. — Tomás Luaces. Romances y otros excesos.
25. — L. Ruiz Contreras. Palabras y plumas.
26. — R. Sepúlveda. Sol y Sombra.
27. — J. López Silva. Migajas.
28. — F. Pi y Margall. Trabajos sueltos.
29. — E. Pardo Bazán. Arco iris, cuentos.
30. — E. Rodríguez Solís. La mujer, el hombre y el amor.
31. — M. Matos (Gorzuelo). ¡Aleluyas finas!
32. — E. Pardo Bazán. Por la España pintoresca (viajes).
33. — A. Flores. Docé españoles de brocha gorda.
34. — José Estremera. Fábulas.
35. — E. Pardo Bazán. Novelas cortas.
36. — E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos.
37. — E. Pardo Bazán. Hombres y mujeres de antaño.
38. — J. de Burgos. Cuentos, cantares y chascarrillos.
39. — E. Pardo Bazán. Vida contemporánea.
40. — Jacinto Laballa. Novelas intímicas.
41. — Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vascongados.
42. — F. Pi y Margall. Diálogos y artículos.
43. — Charles de Bernard. La caza de los amantes.
44. — Eugenio Sue. La Condesa de Lagarde.
45. — R. Altamira. Novellitas y cuentos.
46. — J. López Valdemoro (El Conde de las Navas). La niña Araceli.
47. — R. Soriano. Por esos mundos...
48. — L. Taboada. Perfiles cómicos.
49. — B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare.
50. — J. Ortega Munilla. Fifina.
51. — F. Salazar. Algo de todo.
52. — Mariano de Cavia. Cuentos en guerrilla.
53. — Felipe Pérez y González. Peccata minuta.
54. — Francisco Alcántara. Córdoba.
55. — Joaquín Dicenta. Cosas mías.
56. — López Silva. De rompe y rasga.
57. — Antonio Zozaya. Instantáneas.
58. — J. Zahonero. Cuentecillos al aire.
59. — L. Taboada. Colección de tipos.
60. — Beaumarchais. El Barbero de Sevilla.
61. — Angel R. Chaves. Cuentos de varias épocas.
62. — Alfonso Karr. Buscar tres pies al gato.
63. — Francisco Pi y Arsuaga. El Cid Campeador.
64. — Vital Aza. Pamplinas.
65. — A. Peña y Goñi. Río revuelto.
66. — E. Gómez Carrillo. Tristes idilios.
67. — Nicolás Estévez. Calandracas.
68. — V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera.
69. — A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias.
70. — J. M. Bartrina. Versos y prosa.
71. — F. Barado. En la brecha.
72. — Luis Taboada. Notas alegres.
73. — Xavier de Montepín. La señorita Tormenta.
74. — A. Zozaya. De carne y hueso.
75. — X. de Montepín. Muerto de amor.
76. — Conde León Tolstói. Venid a mí...
77. — A. Calderón. A punta de pluma.
78. — Enrique Murger. Elena.
79. — Luis Taboada. Signa la broma.
80. — L. G. de Giner. La Samaritana.
81. — Cyrano de Bergerac. Viaje a la luna.
82. — E. Antonio Flores. ¡Huérfana!
83. — Ivan Tourgueneff. Hamlet y Don Quijote.
84. — A. Postana (Oñel). Cuentos.
85. — Angel Guerra. Al sol.
86. — T. Dostolewsky. Alma infantil.
87. — E. de Amleis. Aire y Luz.
88. — L. García de Giner. Valentina.
89. — E. de Amleis. Manchas de color.
90. — Voltaire. Zadí y Micromegas.
91. — M. Ugarte. Mujeres de París.
92. — Obras menores de Cervantes.
93. — J. Pérez Zúñiga. Chapuceras.
94. — Voltaire. Cándido.
95. — Goethe. Las amarguras del joven Werther.
96. — J. Benavente. Teatro rápido.
97. — Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo.
98. — J. León Pagano. La balada de los sueños.
99. — A. Guerra. Polvo del camino.
100. — Camilo Castello Branco. Maria Moisés.
101. — Graella Deledda. Cuentos de la Cerdeña.
102. — Antología taurina.
103. — Manuel Carretero. La espuma de Venus.
104. — Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino.
105. — Ega de Quilroz. La nodriza.
106. — A. de Chamisso. Pedro Schlemihl o el hombre que ha perdido su sombra.
107. — M. Sarmiento. Así.
108. — Felipe Trigo. A todo honor.
109. — Manuel Ugarte. Los estudiantes de París.
110. — Fray Luis de León. La perfecta casada.
111. — Jorge Manrique. Poesías.

Precio de cada tomo: Ptas. 0'50

ATLAS DE BOLSILLO

UNIVERSAL

20 mapas geográficos de los principales países del mundo, impresos á varias tintas

Ptas. 0'75

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Múttu o bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebra a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificar. Als corresponals se'ls otorguen rebaxes.

PROPAGANDA FULA

—¿De modo que vostè, senyor Passarell, no hi creu ab el cubisme?
—¡Y cah, fill meu!... No veus que jo, ab les «cubes» hi vaig perdre el oro y el moro...